

DE EMEND STRVCT,
THOMAE LINACRI

DE EMENDATA STRVCTV=
ra, siue de non declinatarum constru=
tione, Liber Quintus.

NEC indeclinabiles partes, ut
cunq; fors tulit, in seriem ora=
tionis dispensantur, sed earum
quoq; nō paucis legitima que
dam (quam Syncategorema=
ticen appellauimus) debetur
cum alijs constructio. Nam
iun. ca. ys, que p̄ omiscue coniungi cum multis pos=
sunt, quedam cum certis maritari recusant. Quæcūq;
enim in sua significatione constructionis accidentium
cuiusquam uim aliquam præferunt, declinatarum uo=
cum, quibus eiusmodi accidentia uarijs uocibus signi=
ficantur, eas duntaxat iungi sibi patiuntur, quibus ma=
xime cōsimile aliquid adsignificatur, ut quibus si dis=
similem addas, ea statim a simili sit redarguēda. Rur=
sus que nullius eiusmodi accidentis uim aliquam in
sua significatione subindicat, hæc nullius uocis societa=
tem, ea scilicet ratione recusant, sed omnibus iungi
citra uitium possunt. Sed hæc quando generatim sic
tradita, sicut omnia que in uniuersum sunt præcepta,
confusiora, obscurioraq; sint necesse est, age membra=
tim ea clarius explicemus. Heri, namq; & utinam ad
uerbia sunt, quorum alterū, quod præteritum tempus
sua

sua significatione definit, præteritis tantum uerborū
 iungitur. Heri scripsi, alijs temporibus non iungitur,
 Non enim heri scribo, aut scribam dicas. Alterū quo=
 niam optantis est aduerbium, ac certam modi differen=
 tiam suo significato representat, ex modis admittere
 nisi optatiuum non potest. Vtinam sis, utinam uelis.
 Non autē utinam sum, aut uolo. Rursus hoc, quia nul=
 lā tēporis differentiā sua significatione præscribit, ex
 temporibus nullum respuit. Vtinam uelim, uellem, uo=
 luerim, uoluissem. Illud quum nullius quatuor saltem
 modorum uim ullam subindicet, omnibus illis astrui
 translaticie potest, Heri feci, utinā heri fecissem, quū
 heri fecisē heri fecisē. Imperatiuos, propterea quod
 diuersam ab ipso naturam omnino habent, addi sibi
 nō patitur. Nemo enim heri lege, legatue dixerit. Spe=
 ctant enim in futurum imperatiui omnes, quo factum
 est, ut futurum his ex temporibus non detur, sicut ali=
 bi docuimus. Vtrunq; horum aduerbiorum, quoniam
 nullius numeri, personæ, generisue discrimen sua sig=
 nificatione insinuat, omnibus iungi numeris & perso=
 nis recte potest. Heri feci, fecisti, & fecit. Sed & feci=
 mus, fecistis, & fecerunt. Vtinam uideam. uideas, uide=
 at, utinam uideamus, uideatis, uideant. Iam qualita=
 tis & quantitatis aduerbia quando nullius modi tem=
 poris, personæ, generis, numeri ue differentiā agno=
 scunt, omnibus iungi modis, temporibus, personis, ge=
 neribus, & numeris indifferenter possunt. Bene uel sa=
 tis habeo, habebam, habebo. Item, bene uel satis habe=
 to, Vti=

to. Utinam bene uel satis habeas. Quum bene uel satis .abeas, Bene uel satis habere, Præterea bene uel satis exercitat, uel exercitatur. Habitus est, et habiti sūt Habitus est, & habitæ sunt. Eandem rationem in declinatis quoq; partibus seruari deprehendet, quisquis rite eam in ijs examinabit. Ego nanq; pronomen quoniam primæ tantum personæ est, primis demū personis uerborum additur. Ego scribo. Idem pronomen quum nullum generis discrimen significatione sua determinat, cum omnium generum uocibus coniungi potest. Ego æger, ego ægra, ego ægrū. Si per prosopopœiam, neutrum aliquod fingatur loqui. Rursus sui, quum nec generis, nec numeri differentiam ullā in significato præferat, utriusq; numeri omnis generis uoces secum admittit. Sui ipsius, & sui ipsorum uel ipsarum. seipsum uel seipsam, & seipsos uel seipsas. Ex nominibus, Centum, quum pluralis sit tantum numeri solis pluralibus iungitur. Quum omnis generis, nullum merito genus respuit. Centum uiri, Centum oues, Centum iumenta. Idem contemplari in participijs licet. Arans enim quoniam omnis est generis, & numeri tantum singularis omnibus addi generibus potest, seu duntaxat singularibus Vir arans, Mulier arans, iumentum arans. Atq; his iam puto clarescit, quod obscurius esse supra est positum. Nunc ad singularum indeclinabilium partium constructionem proprius accedamus.

Prepo

PRAEPOSITIONVM CONSTRUCTIO.

Præpositiones cum uerbis uel aduerbijs se coniungunt nisi in compositione non patiuntur. autore Donato qui derepète, ex aduersum, deinde cū similibus, cuiusmodi sunt, in super, de super, circū, secus, a foris, cōpositiones cēset. Et in Prisciano, qui præpositiōes quoties casu carentibus iunguntur, dictionis uim amittere ait. Contra cū solis casualibus iunctas, dictionis uim serua re. Nos raro id quidem, sed tamē aliter esse deprehendimus, nisi quis ad pridie, ad postridie, & in ante (de quibus alibi præcipimus) Compositas uoces putabit.

Præpositiones quæ accusandi casum exigunt, etiam quocunq; significato accipiuntur, modo præpositionis uim seruent, hæ sunt, A, apud, ante, aduersus uel ad uersum, cis, citra, circum, circa, circiter, contra, erga, extra, intra, inter, infra, iuxta, ob, penes, per, pone, post, prope, propter, præter, secundum, supra, secus, trans, ultra, uersus. Annumeretur his & usq; ut Celsus, itaq; si qua sunt, quæ exasperatura eorum animos sunt, optimum est, ea dum ægrotant eorum notitiæ subtrahere, si id fieri non potest sustinere tamen post cibum usq; somni tempus. Idem, Sed iciuus etiam usq; sudorem. Quorum exempla, etiam doctis autorum cōfirmata, ex præcedente libro, ubi significata eorū collegimus, petentur. Quæ uero auferendi casum uolunt hæ sunt, A, ab, abs, absq; cum, coram, de, e, ex, pro, præ, palam, sine, tenus. Quæ reliqua sunt, & modo accusatiuum, modo ablatiuum pro uario significato uolunt.

Præpositiō
nes accusa
tiuit.

Præpositiō
nes ablati
ui.

Præpositi-
ones utri-
usq; casus;

uolunt, in hunc locum tractandas seruauius. Sunt autem hæc. In sub, super, subter, clam, & tenuis. Quarum in accusandi casum tum petit, quum per eam transitus uel mutatio in aliquid significatur. Verg. An quouia ducit in urbem? Plaut. Dabo te in caueam. Terentius, Dic quid uelis tibi dare in manum, ut herus his desistat litibus. Plaut. E manibus, dedit ipse mihi in manus. Mart. Dicis in aurem. Differt ab, ad, quod, hæc ingressum termini significat. Ad, tantum ad hunc accessum. Huc esse talia referenda liquet, qualia sunt re-dijt in gratia. Et Ouidius, In noua fert animus mutatas dicere formas, Corpora. Idem, Versa est in cineres sospite Troia uiro. Et uersa in latinam linguam. Et, Scinditur incertum studia in contraria uulgus. Et, Sectus in minima, cum similibus. Et quum uerba sequitur, quorum actio in futurum spectat. Linius, Bellum, in trigesimum diem indixerunt. Idem, Designati consules in cum annum fuerant. Terentius, Olimq; in hunc diem sunt constitutæ nuptiæ. Plaut. Stich. Aliam conuiuiam querito in hunc diem.

Cum, ad, uel pro, significat. Plinius, Multis fortuna parcit in pœnam. Item. Catul. In bonam accipias partem rogamus. Ceci. Plin. Sed annuos in alimenta ingenuorum pollicebamur. Terentius, Et aduersarios rapere in peiorem partem. Plin. nat. histo. Pars quædam Aethiopum locustis tantum uiuit, fumo & sale duratis in annua alimenta. Terentius, Emptos obolo in cœnam seni. Columella, Cratibus in hoc factis. Plin.

de Laa

de Ladano, *precia sūt laudatissimo in libras, asses quādraginta.* Idē de Serichato, *Permutatur in libras 16.* Idē de Hāmoniaco, *Preciū optimi in libras, asses 40.* Var. de re Rust. *Alij precia faciunt in singula capita canū.* Idem, *Numerus de tauris & uaccis si habendus, ut in sexaginta, unus sit anniculus, alter bimus.*

Cum erga significat, uel uersus. Vergil. *Accipit in Teucros animū regina benignū.* Celsus, *Ante aduersam autem ualeitudinē quaedā notae oriuntur, quarum omnium est commune aliter se corpus habere atque consuevit, neque in peius tantum, sed etiam in melius.*

Cum apud Cicero Paradox. *Non probantur in uulgus.* Tac. *Celebrata in uulgus Celsi laus.* Cic. Att. *Alter religiosus nunc dies, alter in uulgus ignotus.*

Cum contra, Vergilius, *Quid meus Aeneas in te committere tantum? Quid Troēs potuere?* Sic dicitur *Inuectus in illum.* Quintilianus, *Nam quidem uehementer in eam inuehi solent.* Cicero in Sallustium, *Nam quod ista inusitata rabie petulanter in uxorem & filiam meam inuasisti.*

Cum quasi loco, uel uice significat, quod tamen frequens non est, ut Plin. de urticis, *Ora ei in radices esse traduntur.* Quintus Curtius, *Igitur rex Babylonie Agaticem in praesidem esse iussit.*

Cum ad similitudinē uel formam significat. Verg. *Portus ab Eoo fluctu curuatus in antrū.* Idem, *Tum uero in numerū faunosq; ferasq; uideres, pro in similitudinem uel formā antri: et similitudinem numeri, id est*

rithmi (ut Servio placet) Apul. Lapis parius in Dianam factus. Verg. Continuo in sylvis magna vi flexa domatur in burim, & curui formā accipit ulmis atri. Cum usq; ad. Varro, plerq; pariunt in decem annos, quaedam etiam in plures. Mart. In lucem semper Acerra bibit. Cum ante significat. Ter. Vereor te in os laudare. Hoc tamen et per ablatiuū effertur. Curt. In oculis maiora duo omnium nauigia summersa sunt.

Cum super significat, ut, Dormit in aurem. Et Varro, Qui onera extollere in iumenta possit. Simili modo cum ad interpretamenta refertur, ut Donatus in Terent. Seruius in Vergil. Si modo hæc loquendi ratio apud probatos inuenitur. At ablatiuo iungitur, cum pro inter accipitur, ut Sallust. Igitur Imperator omnes res ferè asperas per Iugurthā agere, in amicis habere. Quin. Neq; Tiburcinabundum iam in nobis quisquam dixerit, pro inter. In hac tamē significatione et in accusatiuo legitur. Cic. de nat. deorum, Homines morte deletos reponere in deos. Itē cum, intra locum uel rem consistere uel agi aliquid significat, ut Vergil. Lucus in urbe fuit media letissimus umbra. Idem, Tum cornix plena pluuia uocat improba uoce, Et sola in sicca secum spatiaitur arena. Ad hunc modum dicimus. Terent. in Andria. Verg. in Aeneide. Et, Venisti in ipso tempore, Aliter quoque, ut Plin. Alterutrum quidem fore in causa, hoc est, plenilunium aut interlunium, non erit dubium. Vbi significatur uel pro causa, uel plane causam in accusatiuo.

Sub

Sub accusatiuo iungitur cum uel paulò ante uel circa significat. Caesar, Dies continuos triginta sub brumã esse noctem. Suet. in Aug. Sub horã pugnae tã arẽto repente somno deuinctus, ut ad dandũ signum ab amicis excitaretur. Liu. Vtrinq; legati forte sub idem tempus ad res repetendas missi. Hoc modo et cũ ablatiuo legitur. Plin. de ceruis, Cornua soli animalium omnibus annis stato ueris tempore amittunt. Ideo sub ipsa die q̃ maxime inuia petunt. Itẽ cum paulo post significat. Cic. ad Plancũ, Cũ his frigiditas sane et incõstantes recitasset literas Lepidi, sub eas statim recitatae sunt tuae. Et cum per. Verg. Et simulachra modis palentia miris Visa sub obscurũ noctis. Idem, Et sub noctem cura recurrit. Et cum pro in. Idem, Nanq; sub ingenti lustrat dũ singula templo. Item cum pro in õ siue subter ponitur, sed cum motu ad id cui praepositur, ut Vergilius, Postesq; sub ipsos Nituntur gradibus. Nam sine tali motu ablatiuum uult. Vergilius, At illum sub pedibus Styx atra uidet manesq; profundis, Hora. Et adhuc sub iudice lis est. Videri potest et quũ motus aliquis intelligitur, ablatiuo coniungi. Ut, Arma sub aduersa posuit radiantia quercu. In illis autem, Sub die, sub manu, nescio an pro intra, interpretare. Seneca ad Luc. Consilium nasci sub die debet. Hoc quoq; tardum est nimis. Sub manu quoq; quod aiunt, consiliũ nascatur. Suet. in Aug. Et quo celerius ac sub manu annunciari cognosciqu; posset.

Super cum subter praepositionis contrarium significat.

ficat, item cum pro, uel de, uel ob uel post significat, ablatiuo iunctum reperitur. Verg. Fronde super uiridi sunt nobis mitia poma. Idē. Nec super ipse sua mititur laude laborem, id est, pro sua laude. Idem, Multa super Priamo rogans, super Hectore multa, pro de Priamo. Cic. At. Hac super re scribam ad te. Idem, Hac super re scripsi ad te. Tac. Multus ea super re, uariusq; rumor. Quo modo Gell. fere loquitur. Ver. His accensa super iactatos equore toto, Troias reliquias Danaū &c. id est, Ob hæc, uel post hæc? Accusatiuo uero cum prope significat, ut Liuius, Situs est, quemcunq; cum dici ius fasq; est super Nomicum amnem. Et pro in, ut ad interpretationē refertur, ut cum dicimus, Seruius super Ver. Et cum ultra significat, uel inter, quasi in tempore. Verg. Saturno quondā super & Garamantas & Indos Proferet imperiū Liu. Super ripas Tyberis effusus, pro ultra, utrobique. Suet. in Cæsare, Pridie quam occideretur, in sermone nato super cœnam apud Marcum Lepidum, quis nam esset finis uitæ cōmodissimus: repentinum inopinatumq; prætulerat. Aliquando tamen ablatiuo pro ultra iungitur, ut nocte super media. Sicuti rursus in prima & propria significatione nempe ut est contrarium subter, interdum accusatiuo. Ver. Furor impius intus Sæua sedens super arma.

Subter:

Subter uno significato modo accusatiuo iungitur apud autores, modo ablatiuo Liu. Pugnatū est super, subterq; terrā. Stat Desilit in campos qui subter moenia nudos

nia nudos Afferuat mane, Verg. Cum tamen omnes Ferre libet subter densa testudine casus.

Similiter clam accusatiuo, ut Cicero, Timens ne sa Clama-
cinora eius clā ut uos essent. Plautus in Mer. Ratus clā
patrem meum posse habere. Ablatiuo. Idem, Is amare
occepit Alcumnam clam uiro. Cicero Attico, Quin
etiam paulo clam ijs eam uidi.

Tenus ablatiuum post se tum sigularem, tum plu-
ralem recipit, ut Pube tenus, Pectoribus tenus. Geniti Tenus.
uum uero tantum pluralem, ut Crurum tenus. Sic ta-
men Seruio præpositio non est, sed aduerbium

Priuatim tenus & uersus, præter reliquarum natu-
ram sequuntur dictiones quibus in seruiunt, ut Romam
uersus, Pube tenus. Earumq; naturam & Cum imita-
tur post prouocabulū & quædā pronomina, ut, Qui-
cum, quocum, quibuscum, mecum, tecum, secum, no-
biscum, uobiscum. Sunt qui ijs addant procul, quod
tum ablatiuo iūgitur, idq; frequentius. Tac. Nec pro-
cul cæde aberam. Tum accusatiuo Plin. nat. hist. Vil-
la est Campaniæ haud procul Neapolim. Liui. Locus
procul muros satis æquus agendis uineis fuit.

ADVERBIORVM CONSTRUCTIO:

Aduerbia quoq; partim in quosdā casus, partim uer-
borū modos tēporauē, partim in quædā priuatim
nomina ius habent, ut per species contemplari licebit
Ex ijs igitur quæ loci esse diximus, genitiuis iuncta
legimus. Vbi, utinā nusquā, eo & longe, ut ubi gen-
tiū, ubinam gentium. nusquā gentium, longe gentiū

Aduerbia
in genitiuū

Cic. ad Att. Tu aut longe gentium. Eo loci De proci-
uero, siue præpositio sit, siue aduerbiū, mox dictū est.

Vsq̄que:

Vsq̄que quod tum loci, tum temporis aduerbium est, his
præpositionibus coniunctū legitur. Ab, ut, Siculo pro-
spexit ab usque Pachino. Ad, ut, usq̄; ad sidera notus.
Ex, ut, ex Aethiopia est usq̄; hæc. In, ut, usq̄; in sumē.
Sub, ut usq̄; sub obscurū noctis. Item ex his quæ tem-
pus significant, genitiuo iunguntur, Tūc, interea, pri-
die, postridie, ut, tunc temporis, interea loci, nisi hoc
compositum dicas. Pridie eius diei. Iust. Tunc tēporis
Per sarum Cambysi mediocri uiro. Idē in Aem. Probo
legitur, sed locus non succurrit. Tere. Te interea loci
cognoui. Cic. ad Lentul. Quod iā illam sententiā Bibu-
li de tribus legatis, pridie eius diei fregeramus. Caesar
de bell. Gall. Postridie eius diei Caesar præsidū utriq̄;
castris, qd̄ satis esse uisū est, reliquit. Nā q̄ hæc poste-
riora cū accusatiuis legūtur, uel enallage est, Cic. ad
Att. Tu pridie cōpitalia memēto, balncū calefieri iu-
bebo. Li. Etiā postridie Idus rebus diuinis supersederi
iussum est. Vel eclipsis præpositionum, ante & post.

A. uerbia
in uicid præ-
teritis:

Dudum pridem, & nuper præteritis uerborum iun-
gi postulant. Ter. Narro huic, quæ tu dudum narraſti
mibi. Plin. nat. hist. Ipsi uero pridem uidimus eadē ser-
me omnia, præter pubertatem in filio Cornelij Taciti
equitis Romani. Cic. Neq̄; enim assentior his, qui nu-
per hæc differere cœperunt. Hoc tamen & cum præ-
senti coniunxit Teren. in Heaut. Quanquam hæc nu-
per inter nos notitia admodum est.

Iam dudum

Iamdudū et iampridem præsens magis uolunt. Sed Iamdudum
 ubi manere adhuc actio, nō cessasse intelligitur. Ter. Iampridē
 Iamdudū animus est in patinis. Verg. Iampridem no-
 bis cœli te regia Cæsar Inuidet. Idem, iampridē à me
 illos abducere Thestylis orat. Sed nōnunquam & præ-
 teritū admittunt, ut Plau. Iamdudum mulier tibi non
 imprudens aduersabar. Plm. Iamdudū ex eadem Hi-
 spania zoeliton uenit in Italiā plagis utilissimū, Idem
 Quod maiores nostros iampridem fecisse manifestum
 est. Sal. Iampridem equidem nos uera uocabula rerū
 amisimus: Iamdudum uero pro continuo uel quamprimum. omnibus modis & temporibus iungi potest. Si-
 milem his constructionem habet iamolim. Quim. Olim
 iā imperator inter fulgentes uirtutes tuas liuor locū
 querit: pro iā longo tempore. Verg. At iam olim se-
 ras posuit cū uinea frondes. Donec pro quandiu fini-
 tiuos uerborū adsciscit modos. Ouid, Donec eram so-
 spes. Et pro quoad uel quousq; modos itē infinitiuos.
 Liu. Donec ad hæc tempora, quibus hæc uitia nostra,
 nec remedia pati possumus, peruentū est. Ver. Donec
 regina sacerdos Marte grauis geminam partu dabit
 lilia prolem. Idem, Cogere donec oues stabulis nume-
 rumq; referre iussit. Modo subiunctiuos. Colu. Donec
 ea aqua, quam adieceris, decocta sit.

Iamolim

Donec:

Dum

Dum de re præsenti non perfecta, fatendi modo iun-
 gitur. Tere. Dum apparatus uirgo in conclau. Idem
 Dum hæc mecū reputo. Etiā pro donec. Verg. Tityre
 dum redeo, breuis est uia, pasce capellas. Cice. Ego in

arcano operior, dum ista cognosco. Idem Atti. Quod si totum persuadere tibi non possum, saltem dum quid de Hispanis agamus, scitur, expecta. Et pro quaudiu. Terent. Ego te meum dici tantisper uolo, dum quod te dignum est, facis. Pro dummodo uerò aliàs potenti. Idem, Dum id efficias, quod cupis, neq; modum benignitatis, neq; quid me ores, cogitas. Idem, dum prosim tibi. Sallust. Neq; id quibus artibus assequeretur, dum sibi regnum pararet, quicquam pensi habebat. Aliàs subiunctiuo. Teren. Dum ne ab hoc me falli comperiam Chreme. Et pro donec, subiunctiuo. Vergil. Tertia dum latio regnantem uiderit etas.

Quoad.

Quoad pro quaudiu, indicatiuis. Terent. Phorm. Quid senem quoad expectatis uestrum? Et subiunctiuus. Cic. Ut quoad possem & liceret, ab eius latere nunquam discederem. Pro donec, subiunctiuus. Plancus Ciceroni, Omnia ut integra seruem, dabo operam quoad exercitus summittatis.

Non:

Ex negandis aduerbijs Non, omnibus modis præter imperatiuum iungi potest, ut, Non facio, utinam non faciam, non fecissem, quum non facerem, non facere.

Ne uerò prohibendi aduerbiũ secũdis personis nõ solum subiunctiuorum (ut Seruius præcipit) sed etiam imperatiuorũ. Et horũ quidẽ, ut Ver. Ne sæui magna sacerdos. Idem, Ne pete cõnubijs. Idem, Ne fugite hostitium, neue ignorete Latinos. Liu. Crasino die oriente sole in aciem redite, erit pugnandi copia, ne timete. Subiunctiuorum uero, ut Teren. Ego quoq; una perco

perco, quod mihi charius est, ne isthuc tam iniquo pati-
 tiare animo. Plin. ad Suet. Aut si tutius putas illud,
 cantissimi cuiusq; præceptū quod dubites, ne feceris.
 id ipsum rescribe. Ter. Hic nebulo magnus est, ne me
 tuas, Ne tamen pro non, etiam alijs modis & personis
 merito adiūgitur. Optatiuo, ut Cicero, Sed ne uiuam
 si tibi concedo. Mart. Ne ualeam, si non multo sapit
 altius istud. Ter. Quod utinam ne Phormioni id sua-
 dere, in mentem uenisset. Subiunctiuo, ut Ter. Hoc mo-
 do te obsecro, ut ne credas á me allegetū hūc senem.
 Equidem (ut Seruius notat) cum non solum pro, Ego
 quidem, ut apud Vergiliū ubiq; sed etiam pro qui-
 dē accipiatur, nō immerito diuersis personis iūgitur.
 Verg. Equidē per littora certos Dimittā. Persius, Nō
 equidē hoc dubites, amborū scedere certo consentire
 deos. Idem, Per me equidem sint omnia protinus alba.
 Cic. Att. Equidem id erat primū & maximū Clodiæ.

Equidem

Iurandi aduerbijs finiendi modus, uel potentialis
 maximē conuenit. Ter. Perecastor scitus puer natus
 est à Pamphilo. Et, Non hercle fecissem.

Iurandi ad
uerbia.

Que uero hortandi uocantur, imperatiuos omnia
 poscunt, ut, Dic sodes, Vide sis. Quedā tamen cū di-
 scretione. Nā age, singularē fere postulat. Ter. Age,
 si hic satis sua sponte non insanit, instiga. Rarius plu-
 rali iungitur, ut Val. Flac. Vos age funereas ad litto-
 ra uoluite syluas. Plaut. Age, licemini. Age sultis Agi-
 te plurali. Verg. Quare agite ô testis iuuenes succedi-
 te nostris. Agedum, utrique. Plau Asinar. Agedum

Hortandi:

istū ostende, quē conscripsisti syngraphū. Cic. Sic age dū cōserte nunc cū alijs uitā Pub. Syl. nobis populoq; Ro. notissimā. Quint. Agedū, si uidetur, extra portas prospicite. Agitedū, plurali. Liu. Agitedū ite mecum

Vocandi aduerbia nominum iunguntur uocatiuis, ut, O Melibœe, O sceleste. Amabo & amabote siue aduerbia sunt hortantis. siue interiectionis blandientis, licet singularium speciem prebeant, tamen singularibus et pluralibus accommodant ut. Singularibus, ut Cicero ad Quintum fratrem, Amabote aduola, consolabor te, Pluralibus. Plautus Trucul. Propera te, afferte mensam amabo. Idem Rud. Quò amabo ibimus? Idem. Ite, inquam, domum amabo.

Optandi:

Optandi aduerbia ut optatiuorum sunt propria, ita merito ijs solis iunguntur. Ter. Vtiam sic sint, qui mihi male uolunt. Verg. O si remeasset in urbem Idem, Si nūc se nobis ille aureus arbore ramus Ostendat Idem, O tantum libeat mecum tibi sordida rura, Atq; humiles habitare casas.

Quantitatis

Quantitatis aduerbia genitiuos post se recipiunt, ut, Satis sapientiæ, Parum animi. Præterea, multum, paulum, & paululum, si modo aduerbia sunt, ut, Multum eruditionis, Paulum ocij.

Diuerfitatis:

Quæ diuerfitatis appellauimus, nempe, aliter et secus, in ablatiuū generalis qualitatis feruntur. Multo aliter, Paulo secus. Quorum naturam duo illa temporis imitantur. Ante et post, ut, Multo, ante, Paulo post Varro de re Rust. Præterea habēda ratio, quāto ante quam

quàm incipiat admissura fieri, mares à foeminis secretos habeant. Quibus addi, ut uidetur potest, Clam, ut Cic. Att. Quinetiam paulo clam ijs eam uidi.

Quæ cōparatiui & superlatiui gradus sunt, nominibus his à quibus proxime ducuntur, similem cōstructionem habent, ut Doctius illo, et doctissime omnium. Propius illo, Proxime omnium, proprius uero cum datiuo legitur. Vergilius, Propius stabulis armenta tenebat, Vtrunq; uero tam propius, quam proximè, accutiui, sicut prima eorum origo, iunctū reperitur. Cicero ad Octa. Cur medio castra itinere longius aduersariorū castris, et propius urbem mouētur? Idem pro Mil. Proximè deos accessit. Idē Att. Officiū meū esse putauī, quam proximè hostem esse. Hircius, Cum propius hostem accessisset. Legimus, & propius ad deos, & propius à terris. Cicero pro Ligario, Homines enim ad deos nulla re propius accedere, quam salutem hominibus dando. Idem de natura deorum, Infra autem hanc propius à terra Iouis stella fertur.

Hæc intentionis aduerbia, per et quam, illud Latine constructionis ius proprium habent, quod, Per, absolutis iunctū legitur. Terentius, Perpulchra credo dona haud nostris similia. Itē quibusdā uerbis, ut Peruelim, perplacet. Rarissime superlatiuis, ut Columel. Adhuc perpaucissimis contigit agricolis. Quam uero superlatiuis. Terent. Si quisquam est, qui placere se studeat bonis quam plurimis. Quintil. Vt in manus hominum quam emendatissimi ueniant, rarissime aliter, ut Plin.

Quare

Comparatiui superlatiui gradus:

Intentionis Per:

Quam:

Quare, quæso, nisi ut quam multi eas conserui inferrent. Sed quum talia rarissima sint (quod dicendum semel fuerit) qui similiter ueteribus loqui studebit, non committet, ut ea frequenter, in quibus, si non per incuriam sunt admissa, certe illi suere parcissimi. Quam, quantum positiuis iungitur, siue in finite lagatur, ut Cic. Videte, quam ualde malitiæ suæ confidat. Siue interrogatiue, ut Tere. Reiecit se in eum flens quam familiariter. Quibusdam tamen interpositis uerbis, cuiusmodi sunt, possum, ualeo, et synonyma, tum superlatiuis, tum positiuis, additur. Et superlatiuis, ut Sallustius, Iugurta quam maximas potest copias armat. Cæsar Cōmentar. Itaq; frumentaria quam celerrime potuit cōparata. Positiuis, ut Cic. Philip. Sed reliquum cursum uita, quam quidem possum breuiter, perstringam. Cum iisdem uerbis & Ut, pro quam uel quantum subinde positum legas. Cicero de Oratore, Hæc ut breuissimè dici potuere, ita à me dicta sunt.

Vt.

Quantum.

Etiam non minus eleganter nomen ipsum. Quantum, ut Cicero de Amicitia, Tanta est inter eos quanta maxima potest, morum studiorumq; distantia. Quintilianus, Cum aliquid adhibitaq; quanta maxima potest cura diligenter elimauerit.

Rei non
Plane
peractæ ad
uerbia:

Ex aduerbijs ijs, quæ rei non planè peractæ appellauimus, Fere, & cum uniuersali signo & apposito et omisso, idem subinde ualeat, ut in festis fere hac utor ueste pro fere semper. Et sic fere utitur, pro ubiq; uel ab omnibus. Et Romani fere orbè subegerunt, pro fere totum

totum orbem. Cic. Neganda ferè sint omnia. Quintil.
Nam in omnibus fere minus ualent præcepta, quam
experimenta. Idem, His fere ueteres facultatem dicen-
di exercuerunt, pro ueteres omnes.

Illà uerè complexa, perquam, sanequam ualdequã, Perquam
admodumquam, minusquam, oppidoquam, & oppi-
doperquam absolutis nominum maximè iunguntur, et
quibusdam uerbis. Ser. Sul. ad Ciceronem, Sanequam,
pro eo ac debui, grauiter molesteq; tuli. Decius Bru-
tus ad Cic. Nam suos ualdequam paucos habet. Tit.
Liui. Nec enim multa solum, sed etiã pleraq; oppido
quam parua erant. Cæsar in Commen. Quibus rebus
oppidoperquã pauci sub pellibus acquiescebant. Cic.
ad Quint. fratrem, Sanequam refixit. Cælius ad Ci-
cer. Sanequam litteris. C. Cæsar's sumus cõmoti. Plin.
ad Suram, Perquã uelim scire esse phantasmata, seu
habere propriam figurã numenq; aliquod putes. Ra-
rissime autem iungitur superlatiuis, ut Curtius, Besti-
quoq; Bactrianorum ducem, perquam maxime possset
exercitu coacto, descendere ad se iubet. Pomp. de ori-
gine iuris. Nam antè eum Seruius duos libros ad Bru-
tum perquam breuissimos ad edictum subscriptos reli-
quit Similè his et illa naturã habent. In primis, in pau-
cis, cū paucis, inter primos, inter paucos, super om-
nes, ante alios, præter ceteros, ut quæ absolutis fræ-
quenter iungãtur. Sal. Tamen in primis arduum uide-
tur res gestas scribere. Idem, Id facinus ego imprimis
memorable existimo. Superlatiuis raro iuncta legas.

Sicut

Sicut in illo Cice. in Verr. Homini in primis gloriosissimo respondet. Pli. de Absynthio, Cōuenit dicere herbae facillime atq; inter paucas utilissime. Et Ver. Petit ante alios pulcherrimus omnes, Turnus. Raro etiam comparatiuis, ut in illo Vergilij, Scelere ante alios immanior omnes. Et Suet. in Galba, Præter cæteras altiorum & dealbatam crucem statui iussit.

Longe:

Longe uero pro ualde comparatiuis additur et superlatiuis. Quint. Longe omnium quos quidem mihi uidere contigit, præstantissimus Domitius Afer, Vergilius, At pedibus longe melior Lycus. Præterea his quibus diuersitas significatur, partim aduerbijs, cuiusmodi sunt, secus, aliter, ut Longe aliter, Longe secus. Cicero de Amicitia, Quod longe secus est, Partim nominibus, ut, Alius, diuersus, dissimilis, alienus. Sal. Longe mihi alia mens est, patres Cons. Pari modo ijs, quæ superlatione quadam important, siue ea uerba sint, ut Vinco, supero, et quæ ex præ, post & ante componuntur, ut præcello præsto, posthabeo, antecello, Quint. Sed cum longe præcedunt ingenia uiuentium. Siue nomina sint ut princeps, præcipuus, primus. Idem, Quinti. Nouem uero Lyricorum longe Pindarus princeps. Cum his autem proximis nominibus, & generaliter superlatiuis etiam Facile pro haud dubie sæpe iungitur. Cicero pro Rabir. Virum unum totius Græciæ facile doctissimum Platonem. Idem pro Ros. Non solum municipij Lariuatis, ex quo erat, sed etiam religionis illius & uicinitatis uirtute, existimatione, nobilitate facile princeps. Quint.

Facile

Quint. de Euripide. In effectibus tum omnibus, tum in
 ijs quæ miseratione cōstant, facile præcipuus et admi-
 randus maxime est. Dicimus etiã facile secundus, sed
 pari modo ad dignitatem referentes magis, quã ordi-
 nem. Alia quoq; quæ ad intentionē referuntur, super-
 latiuus iunguntur, ut Eximie, Egregie. Colu. Stagnum
 censemus eximie optimum, quod sic positum est.

Eximie:
Egregie

Ex similitudinis aduerbijs, quæ imaginem potius in-
 nuunt, uerbi quidē subsistendi subiunctiuus iunguntur
 fereq; si præsens præcedit, præterito imperfecto, ut,
 Incedis, ueluti rex esses. Aliorum uero uerborum po-
 tentialibus potius. Incedis, ueluti rex incederet. Et, Fa-
 cis, ueluti uir probus faceret. Mimaris, quasi ledere
 possis. Plin. nat. hist. Tanquã nesciamus hanc esse solã
 quæ nunquam irascatur. Quæ uero similitudinē signi-
 ficant, indicatiuus, ut Fremis, sicut uel sicuti leo fremit
 uel fremere solet. In hoc genere sunt quæ inter se na-
 tura præcedant & sequantur. Præcedunt. Sic ita, &
 itidem. Sequuntur, Vt, uti, sicut, sicuti. Suet. Centurio-
 nes statione deserta, itidē ut manipulares capitali ani-
 maduersione puniuit. De, sic, adiurantis alibi dicitur
 Ex his, Vt, atq; ita superlatiuus sæpe iungi solent, &
 paria esse uolūt. Nã si prius superlatiuū sortiatur, re-
 liquū quoq; superlatiuū postulat. Ci. de Ora. Vt enim
 quisq; optimè dicit, ita maxime dicendi difficultatem
 uariosq; euentus orationis, expectationemq; hominū
 pertimescit. Idē de Officijs, Vt quisq; animi magnitudo
 dicit maxime excellit, ita maxime uult præcep; omnium.

Similitudi-
nis aduer-
bia.

uel

Tam &
quam:

uel potius solus esse. *Quintil.* Quod ut longe optimū,
ita difficillimū est. Similem his naturam habent Tam,
& quam, siue pro iam dictis accipiuntur, ut *Sallust.*
Quam quisq; pessime fecit, tam maxime tutus est. Te-
rentius, Nanque adolescens quam minima in spe situs
erit, tā facillime patris pacem in leges conficiet suas.
Siue pro tantum & quantum accipias, maximē præ-
cedente Tam, ut, *Hic est tam omnium optimus, quam*
nobilissimus. Sic tamen etiam comparatiuos, ita meti-
raro admittunt. *Vergilius.* Tam magis illa fremens et
tristibus effera flammis, Quam magis effuso crude-
scūt sanguine pugnae: id est, tanto magis. Nam quod
absoluta hoc significato recipiūt, sicuti tantū et quan-
tum, quorum uicem explent, nemo dubitet. Nō sit hoc
loco inutile monitu, quaedam ex similitudinis aduer-
bijs saepe amphibologiam in oratione creare, quæ ali-
ter quam ex circumpositis discuti uix possit. Sicuti,
quemadmodum et quomodo, ut in illo *Quintiliani* cū
similibus, *Lumina non inter umbras, quemadmodum*
Cicero dicit, sed planē in tenebris clariora sunt. Incer-
tum enim est, ex ipsa dictione quid affirmare *Cicero-*
nem Quintilianus uelit.

Demon-
strandi.

Demonstrandi aduerbia nominatiuis frequētius iun-
guntur. *Quint.* En improbitas. *Verg.* En Priamus. *Ci-*
ce. Ecce tibi status noster. *Idem ad Att.* Ecce tibi num-
cius pueros uenisse Romam. *Rarius accusatiuis.* *Plau-*
in Bacch. Opus ne erit tibi aduocato tristi, iracundo?
Ecce me. *Iuuen.* En habitum. *Prisci* ex his aduerbialia
nominā

nomina declinarūt, Eccus, ca, cū, quod ecce hic significat. Et ellus, la, lū, quod ecce illic significat. Cōstruitur aut utrūq; intrāsitūe cū eo qđ demonstratur. Ter. Eccū Parmenonē. Idē, Sed eccā ipsa egreditur, Idem, Ellū confidēs & catus. Cū faciē uideas, uidetur quantius precij: ꝑ ecce illic uirū, hoc enim subintelligitur

Quæ negatæ solitudinis siue congregandi diximus, ut Non solū, non modo, non tantū, nedū, ea duos sensus ferē postulant. Quorū secundus, si horum aliquod sine altera negatione priorē occupat, per sed etiam, uel uerum etiam, uel sed ne, uel sed nec, redditur, ut Cor. Balb. Ciceroni, Nedum hominū humilium, ut nos sumus, sed etiam amplissimorū uirorū cōsilia ex eue= tu, nō ex uoluntate à plerisq; probari solēt. At si additur illis alia negatio, succedūt ferē sed nec, sed ne qui dem. Cic. Att. Horum ego summorū imperatorū non modò res gestas non antepono meis, sed ne fortunam quidē ipsam, qua illi florentissima, nos duriori confl= etati sumus. Aliquando tamen sic quoq; succedit, sed etiam. Cic. Dolabel. Cōtigit enim tibi, quod haud scio an nemini, ut summa seueritas animaduersionis non modò non inuidiosa, sed etiam popularis esse Dixi supra, duos hæc sensus ferē postulare propter elegan= tē illam figuram, qua utitur Quintilianus, Primi, quo rum quidē opera non uetustatis modo gratia uisenda sunt, clari pictores fuisse dicuntur Polygnotus, atq; Aglaophō. Idem, Et Quim. Hortēsij filiæ oratio apud triūuiros habita, legitur non tantū in sexus honorē.

Negatæ
Solitudinis

t

Horum

Obserua-
tio de ne-
dum.

Horum aduerbiorū peculiaris quidem autorū usus à Laurentio obseruatur. Nedum enim cum posteriori clausulā tenet, in affirmatione minoris momenti rei iungitur, ut Effunderem pro te sanguinē, nedum pecuniam. In negatione contra, Non effunderē pro te pecuniam, nedum sanguinem. Reliquorū contrarium huic notat usum, ut & in priore sensum occupent, & clausulas, quæ res tum imparis tum paris momenti sunt coniungant, & quæ impares sunt, contrario ordine committant, ut, Non solum, uel, non tantum, uel, non modo pecuniā pro te effunderē, sed etiam sanguinem, uel, sed etiam mortem oppeterem. Et negatiuē, Non solum non moriar pro te, sed nec effundam pecuniam. In rebus paribus, Non solū uestes à me accipies, sed etiam libros. Videtur tamen hic horum aduerbiorum usus nonnunquam confundi. Nam, & nedum, in priore clausula pro, non solum, uel non tantum legitur, ut Cicero Attico, Tu quoniam quartana cares, et nedum morbum remouisti, sed etiam grauedinem, te uegetū nobis in Græcia siste. Et, non modo, secundo loco positū pro nedum. Plin. nat. hist. Quum res inter rusticos geratur literarum expertes, non modo syderū. Est enim tanto maus esse literarū expertes quam syderum, quanto ad earū peritiā facilius peruenitur. Trebonius. Cicer. Non enim nescis, quanti te faciam, & quam pro nostro ueterrimo uerissimoque amore omnibus tuis etiā minimis commodis, non modo tantum magno gaudeam. Hoc uerò & inter paria, ut Idem, notat.

notat, in secundo loco legitur. Cicero, Ad quod est adhibenda actio quædam, non solum mentis agitatio. Quanquam potest in his intelligi imparitas. Non solum uerò inter paria & inter posteriore loco inuenitur, ut Cicero Attico, Vestrum iam consilium est, non solum mecum, quid sit uobis faciendum.

Ut (quod Græci apostaticon uocant) hæc ferè sequitur, Tam, talis, tātus, tot, adeo, sic, ita. Et subiunctiuum postulat uerbi, quod ferè, tū & superiore est diuersum, tum eius intentionem declarat. Vnde fortasse Apostaticon est dictū, quod eiusmodi digressum ad aliud uerbum facit. Quintilianus, Nunquam adeo pro nobis sollicita lex est, ut quod præstet, extorqueat. Plinius, Siquid quæ uocant Corinthia, pleriq; in tantū capiuntur, ut secum circumferant. Idē, Nullum est tam impudens mendacium, ut teste careat. Cic. Quum ita ieiunus fuissē, ut ne aquam quidem gustassē. Idem de Senectute, Senectus plerisque sic odiosa est, ut omnis Aetna grauius dicant se in humeris portare. Huc spectant & elocutiones illæ, quæ per tantum abest, & adeo non, figurantur.

INTERIECTIONVM CONSTRUCTIO.

Interiectionē uerbis coherere nō posse affirmat Seruius, atq; inde adeo factū, ut diuersa pars ab aduerbijs constituta sit. Sunt tamē quæ nominū uarios exitus casus. Hei, nanq; et ueh, datiuus hæret. Verg. Hei mihi qualis erat. Mart. Veh tibi cauidice. Ter. Veh capiti tuo. Hei uero, & nominatiuo. Idē, Hei misera.

Heu. Proh. Heu & proh modò accusatiuo, ut Verg. Heu stirpem inuisam. Terent. Proh deum atq; hominum fidem. Modò nominatiuis. Vergil. Heu pietas, heu prisca fides. Plin. Heu dementia, allatoris aduentus semper est gratus. Terentius, Proh Iupiter, nunc est tempus profectò interfici me.

O quoq; modò accusatiuis iungitur. Cicero, O te felicem Marce Porci, Verg. O fortunatos nimium sua si bona norint Agricolas. Modò nominatiuis. Idem, O fortunati quorum iam moenia surgunt. Seneca, O paupertas felix, quæ tanto titulo locum fecit. Teren. in Phor. O uir fortis atq; amicus. Modò uocatiuis. Cicero, O nox illa, quæ tenebras attulisti Minime ignorandum tamen eandem in oratione absolute quoq; posse interferi. Ver. Spem gregis ab filice in nuda connixa reliquit.

CONIUNCTIONVM CONSTRUCTIO.

Coniunctionis præcipua uis in iungendis longioris sermonis sensibus est. Itaq; nullam constructionis speciem efficit qualè hæctenus tractatæ partes inter se constructæ. Sed est & alia uis eius, qua nimirum in uerba uis habet, ut quorum modum nonnumquam mutat. In alias partes sola fortassis opinione, qua scilicet uideatur etiam casus, generis, numeri, & temporis rationes attingere. Quorum tamen leges ex alijs si quis penitus inspiciat, omnino pendere deprehendet. Prior eius uis ex definitionibus specierum serè patet. Alteram hoc loco tractabimus adiectis nonnullis, quæ ad latini sermonis proprietatem pertinent.

Copula

Copulatiue igitur et disiunctiue casualium dictio-
num, quæcunq; ad unū referuntur uerbum, similes om-
nino casus nectunt, Xenophon & Plato fuere equa-
les. Socrates docuit Xenophontem & Platonem. Ni-
si obstet ipsius casualis dictionis ratio ulla priuata, ut
in his, emi equum centum nummis & pluris. Fui Ro-
mæ & Thebis. Hor. in arte, In Meti descendat iudicis
aures, Et patris, & nostras. Aut in illa dicendi figu-
ra, qualis est Plinij in 8, Choromandorum gentem uo-
cant Tauroni, syluestrem, sine uoce, stridoris horren-
di, hirtis corporibus, oculis glaucis, dentibus caninis.
Qua figura Columella non semel utitur, Nec si copu-
latiua particula hic desyderatur, quicquā id refert
cum necessariò subaudiatur. Parē his uim & illa qua
tuor habent, quā, nisi, an, præterquā, ut, Alterum ui-
des, an utrunq;? Est minor natu quā tu. Nemini pla-
cet nisi sibi, uel præterquā sibi. Eadem copulatiue &
disiunctiue in adiectiuis præter casum, generis quoq;
& numeri similitudinem exigunt, ut Socrates fuit mo-
destus & grauis. Idem nonnulli grammatici de modo
& tempore in uerbis præsertim diuersis censent, ut,
Sedeo et Scribo. Sed aliter sæpe deprehendas, ut Ter.
Nisi me lactasses amantem, & falsa spe produceres.
Idem in Eun. Et habetur & referetur à me Thais, ita
uti merita es, gratia. Cic. ad Att. Confidebam ac mihi
persuaserā fore, ut omnia placerēt inter uos. Cice.
Treat. Ex tuis literis & Q. fratri gratias egi, & te
aliquando collaudare possum. De quatuor tamen ad=

ditis, quàm alijs interdum modis reddit indicatiuum, ut Vtiam cautiore sis, quàm ille fuit, quamuis cautiore sis quàm ille erat. Priuatim quaedã copulatiuæ, sicuti, & cū synonymis, appellatiuis & proprijs, quæ coniungunt, pluralis numeri vim aliquando conferunt, quæ tamen alias solui in singulares possunt, ut Consules erant Cæsar & Bibulus, Consul erat Cæsar & Consul erat Bibulus. Alias nõ possunt, nisi falsum efficiant sensum, ut Duo & tria efficiunt quinque; non enim ita soluas, duo faciunt quinque; et tria faciunt quinque. Et Syrus & Dromo possunt ferre tot pondus. Non tamestatum Syrus potest ferre tot pondus, & Dromo tot pondus. Itẽ animal diuiditur in rationale & irrationale. Nõ tamen animal diuiditur in rationale, & animal diuiditur in irrationale. Itaque dialectici hæc nisi in sensu composito non concedunt. Pluralis vim his quæ coniungunt confert interdum & neque geminata, ut apud Terentium. Hæc si neque ego, neque tu fecimus. Cor. Celsus, Eoquod ex toto neque vinum, neque aqua semper utilia sunt.

Neque

Discretiuæ

Ex ijs quas discretiuas appellauimus, aut & uerò, non eadem indeclinabilia secum iungi patiuntur. Verò enim ijs iungi solet, neque, nec, tum, auge, sanè, iam, enim, at, quasi, ceu, nunc: ut neque uerò, nec uerò, tum uerò, auge uerò, sanè uerò, iam uerò, enim uerò, at uerò, quasi uerò, ceu uerò. Rarò cum his iungitur autem.

Verò.

Verò quoque cum pronomine Ego, non tam discretionẽ interim significat, quàm (ut Hermolao placet) confirmationem, pro quinetiam, uel etiã. Pli. Proinde

occur

occupantibus locū faueo, ego uerò & posteris. Quod etiam confirmare uidetur Cicer. ad Att. qui etiā simili ratione utitur, sic scribēs ad Dolabellam, Quemadmodum tibi dicis placere, scripsi diligenter. Ego etiā ad Sicam. Sæpe ueluti in respondēdo adhibetur, significatq; profectō, uel certē, uel potius γὲ græcum. Cic. ad Att. Nam quod scribis te audire, me etiā mentis errore et dolore affici. Mihi uerò meus integra est. Idē Quod laudas, quia obliuisci me scripsi ante facta & dicta nostri amici: ego uerò ita facio. Seneca, Socratē cum Platone & Zenonem & Cleantem in animum meum sine dignatione recipiam? Ego uerò illos ueneror, & tantis nominibus semper assurgo. Cæcil. Plin. ad Fabatum, Adijcis posse eos nongentis milibus uenire ac tanto magis quæris, an quod gessit ratum seruum. Ego uerò seruo. Idem ad Gallū, Quare ego uerò Coreliæ adero promptissimē. Similem usum habet & cum Tu pronomine. Terent. Quem tu uerò uidere uelles Phædria. Et cum Ille pronomine. Cicer. ad Att. De Lepido uerò & Tullio quod quæris, illi uerò non dubitāt, quin Cæsari præsto futuri, in senatumq; uenturi sint. Legitur et cum nominibus. Ter. Illa illico ubi me accepit leta uerò ad se abducit domum. Autem, negationis, Non & porrò, propria uidetur, ut Non autem, Porrò autem. Rarissimē enim legitur Non uerò, ut Cic. de Senect. At ij quidē iam mortui sunt, non uerò tam isti, quā tu ipse nugator &c.

Sed quoq; cum ita, uel tamen uidetur conditionem Sed:

aliquam inuenire. Cic. Att. Scribis enim in cœlū ferri
 profectiōem meam: sed ita, si ante calendās Ianuarias
 redeam. Celsus, Si id nimīū supercreuit, tētanda squa=
 ma æris est, quæ leuissīma est ex adurentibus, eatenus
 ne quid eminere patiatur: sed ita si nihil exacerbauit

Diffinitio

Diffinitio autem in numerū propè nullum ius ha=
 bent simile copulatiuis, nisi negatiuis particulis succe=
 dant, sicut Neq; & minime: qua ratione cum plura=
 tiuis leguntur. ut: apud Vergilium, Nec tiliæ leues, aut
 torno rasile buxum, Non formam accipiunt, ferroq;
 cauantur acuto. Et Corn. Cel. in primo, Minime aut
 frigus aut calor tuta sunt, ubi subita in suctis sunt.

Rationis
 Redditiuæ.

Ex rationis redditiuis Quippe, & Vtpote, illud
 præter alias sui generis proprium habent, quod non
 nunquā, Qui & cū, sibi comites adiungunt. Quippe,
 ut in illo antiquo, Quippe qui uesticā plenam uini ha=
 beant. Et Col. in 12 de Cappari. Quippe quæ res etiā
 in desertis agris citra rustici operam cōualescit. Cic.
 in Philip. L. quidē frater eius, utpote qui peregre de=
 pugnavit, familiam ducit. Sall. Antonius procul abe=
 rat, utpote qui magno exercitu locis æquioribus ex=
 peditos in fugam sequeretur. Ci. Att. Me et incōmoda
 ualetudo, qua iam emerferam, utpote cū sine febrī
 laborassem, tenuit. Dixi admittunt. Nam quippe sine
 his frequentior est in usu, ut Quintilian. Quippe id
 est homini naturale. Vergil. Quippe domum timet
 ambiguam. Quippe uerò etiam ubi sibi subijcit. Idem
 Quippe ubi fas uersum atq; nefas tot bella per orbē.
 Vtpote

Vt pote uerò & sine ullo uerbo legitur, ut, Claudus est altero crure, ut pote curto. Sed sic rationalis non uidetur, sed potius aduerbium pro ceu uel tanquam. Vt, quoq; de quo alibi loquuti sumus, à quo hæc dicitur, sic positum sæpe legimus: sed semper cum subiunctiui uoce. Quint. Et omnia noua offendit, ut qui solus didicerit, quod inter multos faciendū est. Idem, Nec ignoro igitur, quos transeo, nec utiq; damno, ut qui dixerim in omnibus esse utilitatis aliquid. Vix cum alio modo ut Quint. Cum me ut cuius interiecto mari non fortunam quisq; nosse, non natales, non patrem poterat. Nisi quis hic eradendum, ut, dicat.

Nam

Huius generis Nam, non tam causam aliquando reddit, quàm ingressum rei signat, ut Terent. Rem omnem à principio audies, eo pacto & gnati uitam, & consilium meum cognosces, et quid facere in hac re te uelim. Nam is postquam excessit ex ephebis.

Ergo & igitur breuioribus conclusionibus competit. Cic. in Phil. I. Quis enim aut accusator tam amens reperitur, qui reo condēnato, obijci se multitudini cōductæ uelit: aut iudex, qui reū damnare audeat, ut ipse ad operas mercenarias statim protrahatur? Nō igitur prouocatio ista lege datur. Verg. Huc se prouecti deserto in littore condunt, Nos abiisse rati, & uento petiisse Mycenæ, Ergo omnis longo soluit se Teucra luctu. Terentius, Ergo precium ob stultitiam fero. Quare et quamobrē, longioribus duntaxat quā coniunctiones sunt, nam aduerbia & interrogatiue acci-

Ergo legi-
tur

pi, et infinite possunt, ut Quare inuides: Scio quare inuides. Scire tamen licet, Ergo, et igitur ingressum quendam materię nonnunquā significare, ut Verg. Et certamen erat Corydon cum Thyrside magnum: Alternis igitur contendere uersibus ambo Cœperunt.

Aduersati-
uæ.

Aduersatiuarū Et si, tametsi, etiamsi, & quanq̄, quā uerbis hærent, et orationem inchoant, indicatiuos magis postulant. Cic. pro Milone, Et si uereor iudices. Idem, Tametsi iactat ille quidē illud suum arbitrium. Sallust. Quæ tametsi animus aspernabatur. Cic. Att. Quā tibi etiamsi non desyderas, tamen mittā. Quamuis & licet subiunctiuos sepius. Verg. Quamuis multa meis exiret uictima septis. Idem, Quamuis Elysios miretur Græcia campos. Iuuenalis, Molles quod in aure fenestræ Arguerint licet ipse negem. Vergil. Eixerit Acripidem ceruam licet, aut Erimanthi. Iunguntur tamen interim tum ille subiunctiuus, tum hæfinitiuus præsertim orationem non inchoantes. Cicero Lentulo, Quanquā aperte Volcatio assentirentur. Idem. Att. Quanq̄ a meipso non diuellerentur. Quint. Cadi uerò discipulos, quanq̄ illud receptū sit, et Chrysippus non improbet. Cic. Attic. Rhodum uolo puerorū causa, inde quamprimū Athenas, & si Ethesie ualde refrauerint. Idē rursum, At primū illud, in quo de Dicearcho mihi assentire negas, & si cupidissime expressum & expeditum a me sit, &c. Hæc postrema etiā futuro absoluto iungitur, cuiuscunq; id modi censeras. Cic. At. Quare uelim, & si (ut spero) te hæc legente

legente aliquantulum tū uia processero, tamē obuias
 mihi literas quā argutissimas de omnibus rebus cre-
 bro mittas. His omnibus cū priorem sensum tenēt, red-
 di solet, tamē, ut Quāq̄ hęc inter nos nuper notitia ad-
 modū est, inde adeo q̄ agrū hīc in proximo mercatus
 es, tamen uel uirtus tua me uel uicinitas, &c. Hęc
 etiā interdū sine illis ponitur, quasi in correctiōe eius
 quod dixeris, et cū, si, ut Oui. de Trist. Nūc in correctū
 populi peruenit in ora. In populi quicūq̄ si tamen ore
 mei est. Sed & aliter quoq̄, ut in figuris docebitur.

Cum et coniunctio est continuatiua, aliās pro post-
 quā, aliās pro quoniam, uel quandoquidem, & copulatiua pro &, sed sequēte tum, et aduersatiua pro
 quamuis, et temporis aduerbium. Poscit autem ex mo-
 dis cum temporis est aduerbium, uel indicatiuum, ut
 Verg. Cū uenit, aulæis iam se regina superbis Cōpo-
 suit. Cic. Tantum profectō cum a te consulatum rep-
 tuli, profecti. Verg. Cum dabit amplexus atq; oscula
 dulcia figet, Vel subiunctiuum, ut Cic. Quintus igitur
 Legarius, quū esset adhuc nulla belli suspicio, legatus
 in Africā cum consule Considio est profectus. Verg.
 Nuper me in littore uidi, Cum placidum uentis staret
 mare. Cū aduersatiua est, subiunctiuum, ut Cicero,
 Satis ne constanter facere uideamur, qui cum præcipi
 nihil posse dicamus tamen alijs de rebus differere so-
 leamus, & hoc ipso tempore præcepta officij prose-
 quamur. Cum copulatiua est, et comitē habet tū, pro
 &.

& uel minus quiddam uel magis generale proponit.
 Tum uerò maius uel minus generale finitio ferè iun-
 gitur. Cic. de natura deorum, Cum multæ res in philo-
 sophia nequaquam adhuc explicatæ sunt, tum per dif-
 ficilis Brute (quod tu minime ignoras) quæstio est de
 natura deorū. Sed hic duplex est uerbum. Aliquando
 unū tantū est, et cui adhæreat, cum, ut. Idem in Tusc.
 Cū multis locis nostrorum hominum ingenia uirtu-
 tesq; Brute, soleo mirari, tum maxime in his studijs,
 quæ sero admodum expetita in hanc ciuitatem è Gra-
 cia transtulerunt. Aliquando tamen & subiunctio mo-
 do iunguntur, ut Cic. Att. Nos cum literæ, tum nō mi-
 nimum Idus Martiæ consolentur. Aliquando hæc nul-
 li uerbo adhæret, ut in subiectis exēplis. Quint. Quod
 opus tibi Marcelle Victori dicamus, quē quū amicis-
 simū, nobis tū eximio literarū amore flagrātē, dignis-
 simū hoc mutæ inter nos charitatis pignore iudicau-
 mus. Cic. Cur. Quī cum suis uirtutibus, tum uerò te fe-
 lio superasset omnīū fortunā, si ei contigisset ut te an-
 tē uideret, quā è uita discederet. Idem in Verr. Ed-
 ctum est, uti cū summum in ueteribus patronis mul-
 tis, tum nonnullum etiam præsidium suis fortunis con-
 stitutū esse arbitrarētur. Pro quoniam uel quādoqui-
 dem semper subiunctiuum petit. Cic. pro lege Manil.
 Quis nauigauit, qui nō se aut mortis, aut seruitutis pe-
 riculo cōmitteret, cum aut hyeme aut referto prædo-
 num mari nauigaretur? Ouid. Cū sis officijs Gradi-
 ue uirilibus aptus, Dic mihi matronæ cur tua festa co-
 lant.

lant. Pro postquam, tū subiunctiuo, ut Cic. Cum ille homo audacissimus conscientia uictus reticuisset, postremo patefecit. Tum indicatiuo. Idem pro Deiot. Deinde etiam impunius fit, quod quū est factū, negare potest. Quint. Non inutilem scio à præceptoribus meis seruatum morem, qui cum pueros in classes distribuerant, ordinem dicendi secundum uires ingenij dabant.

De Si Diomedes præcipit diminute, ut arbitror, nõ secus ac de Cum. Quippe quo autore finitiuis iūgitur quoties res facta significatur, ut Cicero, Si illustrantur, si erumpunt omnia. Nec enim dubitat, an illustrentur: sed quia illustrantur, suadet, ut mutet Cætilina mentem. Et Vergilius, Si te fata uocant. Item, Si potuit manes arcessere coniugis Orpheus. Affirmat enim potuisse. Subiunctiuus uerò quoties conditionalis & incertus est sermo, ueluti, Si facias, Si faceres. Qui enim sic loquitur, non factum interim declarat. Sic Diomedes. Ego tamen finitiuis iunctam in conditione subinde lego, ut Terentius, Si illum relinquo, eius uitæ timeo: sin oppitulor, huius minas. Idem, Pamphile si id facis, hodie me postremum uides. Quintilianus, Iam si minor in eligendis custodum & præceptorum moribus fuit cura, pudet dicere in qua probra nefandi homines isto cedendi iure abutantur. Salustius, Equidem ego uobis regnum trado firmum, si boni eritis: si mali, imbecillum.

Num igitur ita potius præcipiendum: Cum res facta significatur, finitiuis adijcit, ut in memoratis exemplis.

plis. Cum potentialis in apodosi, id est, reddita eius subijcitur, potentiali uel subiunctiuo iungitur. Quintil. Nec si rationem syderū ignoret, poetas intelligat. Cic. Si esset in his fides, in quibus summa esse debebat, nō laboremus. Aliter uero, nisi pro quamuis accipiatur, finitiuis subiunctiuisq; indifferenter, idq; merito, cum duarum Græcarum & ε̄ exp̄ apud nos locum expleat quarum altera sepe finitiuis, altera subiunctiuis astringitur. Cic. Si uales, bene est. Terent. Orare iussit heras, si se ames, iā ut ad se uenias. Pro quamuis uerō subiunctiuis iungitur. Terent. Non si capiundos mihi omnes homines inimicos sciam. Idem, Redeam? non si me obsecret. Si tamē cum Quis, indicatio ferē iungitur. Quint. Instit. Deinde si cui est mens tam illiberalis, ut obiurgatiōe nō corrigatur, is etiam ad plagas ut pessima quoq; mancipia, durabitur; et, Si quis in hoc artem populo non nouit amandi. Huic nonnunquam subiungitur, Sim, quū dictorū ferē est oppositio, ut in supra dicto exemplo, Si illum relinquo, eius uitæ timeo: si opitulator huius mimas. Et longiore aliquando interuallo sicut in illo eiusdem, Si propter amorem uxore nolit ducere, ea primum ab illo animaduertenda iniuria est. Et nunc id operā do, ut per falsas nuptias uera obiurgandi causa sit, si deneget, simul sceleratus Dauus si quod consilij habet, ut consumat nūc, quum nihil ob sint doli, quem ego credo, manibus pedibusq; obnixè omnia facturum, magis id adeo, mihi ut incommodet, quā at obsequatur gnato, Quapropter? Rogas? Ma

la mens, malus animus, quem quidem ego si sensero.
 Sed quid opus est uerbis? Sin eueniat quod uolo, in
 Pamphilo nihil sit moræ. Nam ita rectissime, ut mi- Terentii
 hi uidetur, Grocinus locum correxit. Significat autē locus
 Sin, si uero, uel, sed si, Adhibetur & ubi non tam liqui-
 do cernitur dictorum oppositio, ut in illo Ciceronis
 ad Atticum, Tu si modo es Romæ (uix enim puto)
 fin es, hoc uehementer aduertat uelim. Ponitur ali-
 quando, & Sin, sine, si, ut Terentius Adelph. Hoc reli-
 quum est, sin inficias ibit, testis mecū est anulus, quem
 ipse amiserat.

Ni, & nisi, tum præcedentes, tum sequentes, finitiuis
 & subiunctiuis iungi possunt. Teren. Pamphilam er- Ni Nisi
 go huc redde, nisi ui mauis eripi. Idem, Nonne satis est
 hoc tibi solidū uisum gaudium, nisi me lactasses aman-
 tem, & falsa spe produceres? Etiam potenciali siue
 optatiuo, si utiq; sōbū quod in apodosi redditur, po-
 tentialis sit modi. Verg. Ni faciat maria ac terras cœ-
 lumq; profundum Quippe ferant rapidi. Terent. Dic
 mihi si omnes hunc coniectum in nuptias inimici uel-
 lent, quod nisi hoc consilium darent? In ea tamen figu-
 ra, quam exemplis subiiciemus indicatiuis semper iun-
 guntur? Tere. Hac nō successit, alia aggrediamur uia
 nisi id putas, quia primo processit parū, nō posse iam
 ad salutem conuerti hoc malum. Cicero pro Milone,
 Vobis illæ uobis, uestro in conspectu ferè, sed iustæ ta-
 men et debitæ poenæ solutæ sunt, nisi forte hoc etiā fa-
 ctum esse dicimus. Sall. Frustra autem niti, neq; aliud
 se

se fatigādo nisi odiū querere, extremæ dementiæ est, nisi forte quæ in honesta et pernicioſa libido tenet, potentia paucorū decus atq; libertatem gratificare suā.

Siue, cum ex Si & ue compositum sit duorum generum uim simul obtinere uidetur. Itaq; cum orationem inchoat, minime mirum est, si præter morem aliarum coniunctionum, tres minimum sensus postulat, cum & si continuatiua suā apodosin, & Ve alteram disunctionem exigat: ut, Siue me amas siue odisti, nō magni aestimo. Aliquando quatuor. Ouid. Siue quis Antilochū narrabat ab Hectore uictum, Antilochus nostri causa timoris erat, Siue Menœtiadem falsis cecidisse sub armis, Flebam successu posse carere dolos. In qua figura notandum est solere eleganter cum protasisibus apodoses misceri.

Postquam: Postquam Diomede autore non diuisa, finitiuis iungitur, ut Tere. Postquam amans accessit unus et itē alter, Et postquam excessit ex exphebis. Ver. Postquam te fata tulere. Diuisa subiunctiuis. Ci. Postea quā maximas exedificasset, exornassetq; classes. Cæterum, legitur arbitrator et cum subiunctiuis nō diuisa, ut Pli. nat. hist. Sed siue antequam uer præuenerit, siue postquam hycemarit, post eam diē, inquam, innumera rusticos cura distriyat. Et diuisum cū indicatiuis, ut Ci. Ap. pio, Postea uerō q̄ ita cœpi. Idem Plan. Et absui proficiscēs in Græciam, et posteaquam de meo cursu, reipsum uoce reuocatus, nūquam per M. Antoniū quietus fui. Legitur aut̄ in diuisione non solū interposito pronomine,

nomine ea, sed etiam alijs, nec sine gratia, idq; siue post, aduerbium sit, siue præpositio relata ad tempus, ut Hircius siue Pansa in Comment. Post diem tertium quam Africam attigit. Cato de re Rust. Post tridie aut post diem tertium quâ lecta erit, Cic. Att. Quatuordecim annis post prætor est factus Tuditanus quam consul Minutius.

Vbi quoq; cum synonymos huius est, tum indicatiuis iungitur. Vergilius, Hæc ubi dicta dedit. Tum subiunctiuus, ut Idem, Ille ubi nascentem maculis variauerit orbem. Nisi id futurum absolutum dicas, ut in illo Ter. Vbi nos lauerimus, si uoles, lauato.

Rursus antequam (ut idem Diomedes inquit) cum diuisa legitur, subiunctiuus iungitur, ut Cicer. Antequam de re pub. patres conscripti dicam, Diuisa finitiuis. Ver. Antequam pudor quam te uiolo: At ego tum diuisam, tum coniunctam utriusque modo additam lego. Cic. Antequam proxime discessi. Idem Att. Si quenu nactus fueris, qui perferat literas, des antequam discedimus. Idem ad eundem, Quod putasti fore, ut antequam istuc uenirem, Pompeium uiderem, factum ita est. Rursum diuisa subiunctiuus. Verg. Neq; antequam maturis quisquam supponat aristis, Quam Cæleri torta redimitus tempora quercu Det motus in compositos, & carmina dicat. Idem, Antequam nouis ruabeant quam prata coloribus.

Priusquam tum subiunctiuus subiicit sibi, ut Sallust. Priusquam incipias, consulto, et ubi consolueris, mature Priusquam
n factu.

facto opus est, Tum indicatiuos. Cice. Philip. Priusquam de repub. dicere incipio, pauca querar de he-

Quod cau-
salis:

sterna M. Antonij iniuria. Ter. priusquam pereo. Quod causalis pro quia, frequētius subiunctiuū sibi subiicit. Cic. At. Et accersam, sed prohibebo quod intelli- gā multo magis interesse tua, te agere quod agendū es- set hoc tēpore, quā mea, te adesse comitijs. Idē, Mihi quod defendisē, leuiter succensuit. Sed et indicatiuū. Idem Quod non tam interfuit meo. Neque enim illae res etc, quam reip. Quod erant quidam improbi, qui conten- tionem fore aliquā mihi cum Pompeio ex illarū re- rū dissensione arbitrarentur. Idē, Senatuscōsulta duo facta sunt odiosa, quod in consulē facta putantur, Ca- tone & Donato postulante. De Quod formali dixi- mus nonnihil in constructione uerbi. Illud tamen hoc loco addendū non frustra uidetur, quod quamuis ibi sub autore Laurentio dixerimus, post quoddam uer- borū genus infinitū per Quod solui, & sequens uer- bum uel indicatiuum uel subiunctiuū, ut, Gaudeo quod scribis & scribas, non tamen uidetur id in omnibus seruari temporibus. Nam ut Gaudeo quod scribis & scribas, recte dixeris, ita nescio an gaudeo quod scri- bebas & scriberes, dixeris, praesertim subiunctiuē, Nam potentialiter sic dici dubiū non est. Dubito non minus, an gaudeo quod scribes & scripseris, subiunctiuē dixeris. Absoluto uero futuro sic dubitari non potest.

Quam electiua subiunctiuo iūgitur, ut Aliud hone- stum iudicas, quam philosophi statuunt. Sed & indi- catiuo

catino. Cicero Att. Quem iam etiam grauius accusas,
 quam patitur tua consuetudo, Hæc cum duobus ac &
 atq; uarijs particulis pro uarijs significatis succedunt
 Nam & comparatiuis, ut Plautus Merc. Amicior mi-
 bi nullus uiuit, atq; is est. Tere. Non Apollinis magis
 uerum atq; hoc responsum est. Et uerbis, cuiusmodi
 sunt Præsto, Præualeo, ut, Præstat honeste mori, quam
 inhoneste uiuere. Item post alius & diuersus. Teren.
 Andria, Alium censes nunc me, atq; olim cum dabam.
 Idem, Aliud mihi respondes, ac rogo. Quintil. Instit.
 Pransus quoq; ac potus diuersum ualent q̄ indicant.
 Post secus, aliter, contra, & supra, Verg. Haud secus
 ac iusi faciunt Cic. de Orat. Quoniam cœpi secus a-
 gere atq; initio dixerã. Idem in Verr. Quod iste ali-
 ter atq; uti dixerat, decreuisse. Vbi signandum parti-
 culam atq; etiam. Vt secũ accipere, ut exemplum do-
 cet. Salust. Vbi uidet Catilinam contra ac ratus erat,
 contendere. Idem, Supra quam cuiquam credibile est.
 Post Similiter, item, æquẽ, perinde, pariter, & iuxta,
 sed sic propositæ tres particule, p̄ ut uel sicut, aduer-
 bjs accipiuntur, Ci. Phil. Neq; enim illũ similiter atq;
 ipse eram, commotum uidi. Varro de lingua Lat. Ana-
 logia nõ item ea definienda, quæ dirigitur ad naturã
 uerborum, atq; illa quæ ad usum loquendi. Terentius
 Andria, Quis miser æque est, atq; ego sum? Cice. Cu-
 rioni, Cui charus æquẽ sis ac iucundus, ac fuisti pa-
 tri. Plautus Aulul. Nunquam æque patri nunciũ le-
 pidum attulit, quam ego nunc mea heræ nunciabo.

Titus Liuius, Perinde ac urbe capta. Huic redditur et quasi, ut Idem, Perinde quasi exitus rerum, non hominum consilia legibus vindicentur. Plaut. Menech. Pariter hoc atq; alias res soles, Salu. Iugurth. Præterea transuersi itineribus quotidie castra mouere, iuxta ac si hostes adessent. Titus Liuius, Trucidant inermes iuxta ac armatos. Post nomina, Similis, dissimilis, par, & unum pronomē. Idem, sed eiusmodi particulis pro qualis acceptis. Terent. Phor. Ne simili utamur fortuna atq; usi sumus Caesar' Comm. Hortatur eos ut simili ratione atq; ipse fecerit, suas iniurias persequantur. Cicero Attido. Aut quiescendum, quod non dissimile est atq; ire Solonium aut Antium, pro simile quale. Cicero de nat. deorum, Neq; mihi par ratio cum Lucilio est, ac tecū fuit. Sed hic particulā ac, per copulatiuam interpretari licet, sicut in illo Tit. Liuij, ipsa re intelligitis nequaquam idem esse Syracusas ac Leontinos oppugnare. Cat. de re Rust, Pomariū seminariū ad eundē modū atq; oleaginū facito. Hic atq; uel per et uel per quo interpretandū. Legitur etiā pro eo ac, & pro eo atq;, pro, ita ut, pro sic ut, uel perinde, ut Ser. Sul. Cice. Sanequam pro eo ac debui, grauius molesteq; tuli. Et Vlp. Iuriscon. Si quis ex testibus nomen non adscripserit, ueruntamen signarit, pro eo est ac si adhibitus non esset. Idem pro eo habendum est, atq; si nullo iure factum esset.

Dubitati-
ue coniu-
ctiones;

Dubitatiue coniunctiones an, & ue & indicatiuis iunguntur, ut Est ne ea intus? Et, An in Astu uenit? aliud

aliud ex alio malum. Verg. 4, Verane te facies, uerus
 mihi nuntius affers? & potentialibus. Idem, An mare
 quod supra memorem, quodq; alluit infra. Idem, An
 quicquam nobis tali sit munere maius? Cic. ad Attic.
 An libertinis atq; etiã seruis seruiamus? An mihi mu-
 tus non faceret fidem? An dubitatiua, sicut utrũ, eius
 synonymos, aliquando in solutionibus & interpreta-
 tionibus adhibetur, ubi scilicet hæc duplices afferuntur,
 neutra prælata, ut Donatus in illo Adelp. iube nunc
 dinumeret Babylo illi uiginti minas. Cui, inquit, illi Cte
 siphoni, an lenoni, an Aeschino, an Syro? Et statim, An
 inquit fratrem Babylonẽ nimia ob libertatem uocet,
 an Aeschinũ nimis prodigum? Item in illo, Omnia hæc
 aufert mater, An inquit, nutrix, an uera mater? Gell.
 Cur æquẽ ex niue glaciẽ uel liquatæ sunt uitiose? An
 quia cum aqua quæuis gelu concrefcit, eius pars te-
 nuisissima difflatur? In His notare licet duplicis modi
 u sum: Subiunctiui, ut illo Donati, An uocet, quod lati-
 nus uidetur: & indicatiui, ut in exemplo Gellij, quod
 more potius dictũ uidetur cum, an, & utrum, partitiu
 le in tali genere infinita uideantur sub uerbo aliquo
 subaudito, uide uel æstima.

Vt perfectiua uel absolutiua de præterito quidẽ po-
 tentiali iungitur, ut, aderam, ut uiderem. Ter. Filium
 perduxere illuc secum, ut una esset mecum. De præ-
 senti uel futuro, subiunctiuis. Tere. Et nunc id operã
 do, ut per falsas nuptias uera obiurgandi causa sit, si
 deneget. Idem, Te oro Daue, ut redeat iam in uiam.

Eisdem modis additur & pro. Ne non, post uerba timoris. Teren. Metuo ut substet hospes, & Metuebam ut substaret. Cicero Attico, Accepi enim a te literas, quibus uereri uideris, ut epistolas illas acceperim. Ut concedentis, pro dato quod, uel concesso quod, uel, ut alqui interpretantur, pro quamuis, subiunctiuus iungitur. Cicero Phil. Legem illam appellare fas non est & ut sit lex, non debemus illam Hircij. putare. Idem Attico, Nam quid de me dicam cui ut omnia contingas quae uolo, leuari non possum? Pro utpote quoque; subiunctiuus iungitur, ut supra notauimus.

Pro postquam indicatiuis. Cic. Bruto, Ut ab urbe discessi, nullam inter misi diem, quin aliquid ad te literarum darem. Ouid. de Ponto, Nec quicquam ad nostras peruenit acerbius aures, Ut sumus in ponto, perueniatque precor. Ut pro quemadmodum, uel sicut aduerbium est, & finitiuis iungitur, ut Tere. Tu tamen has nuptias perge facere ita ut facis. Aliter quoque; pro sicut indicatiuis, ut in illa figura dicendi, cuiusmodi est illa Caesaris, Horum autoritate finitimi adducti, ut sunt Gallorum subita & repentina consilia, pro sicut sunt Et Terent. Credo ut est dementia. Et eiusdem, Tu ut tempus est dici, uide sis ne quo hinc longius abeas. Nam in illo Ciceronis, Multae ut in homine Romano literae, paulo aliter accipi uidetur. Item interrogatiuus, pro quomodo. Cic. Ut sustinuit? Imo uero ut contempsit? Potest pro quomodo uel quemadmodum & potentialem recipere, ueluti, ut fecisses? & Fac ita ut fecisses

ciffes. De, Ut optandi, & ut apostatico dictum in ad-
uerbio est,

Hoc loco quoniã sub hac rationis parte plures sen- Variorum
temporuna
connexio
sus cum suis uerbis committuntur, non intempestiuè
præcipiendum nobis esse de uariorum temporum in-
ter se connexione. Sed quum idem in methodo docen-
di ad tyronum exercitationem iam latius proposue-
rimus, hic specimen duntaxat rei posuisse contenti eri-
mus. Potest igitur spectari circa omnes fere coniu-
ctiones eiusmodi temporum connexio. Verbi gratia
circa, *Quod εἰδὲν ὁρῶ*.

Dico quod scribis, & scribas uel non scribas in fi-
nitio & subiunctiuo. Et quod scribebas & scribe-
res, in indicatiuo et potenciali. Et quod scripsisti, non
autem quod scripseris saltem in præterito. Et quod
scripseras & scripsisses, sed hoc posterius in poten-
tiali tantum. Et quod scribes & scripseris, sed secun-
dum in futuro exacto siue absoluto.

Iterum dicebam quod scribebas & scriberes, tum
subiunctiuè, tum potentialiter. Et quod scripsisti tan-
tum indicatiuè. Et quod scripseras & scripsisses, &
subiunctiuè & potentialiter. Et quod scribes, & scri-
pseris, in futuro exacto tantum.

Dixi quod scribis & scribas. Et quod scribebas &
scriberes, & subiunctiuè & potentialiter. Et quod scri-
psisti an etiam q̄ scripseris, æstimandū. Et q̄ scripse-
ras et scripsisses, altero in subiunctiuo & potenciali.
Et quod scribes et scripseris, in exacto futuro tantum

Dixeram quod scribis & scribas. Et quod scribebas & scriberes, tam in subiunctiuo quam potentialli. Et quod scripsisti & scripseris. Et quod scripseras & scripsiffes, in potentialli & subiunctiuo. Et quod scribes & scripseris, in exacto futuro.

Dicam quod scribis & scribas. Et quod scribebas, & in potentialli tantum scriberes. Et quod scripsisti, estimandum autem an etiam quod scripseris. In passiuo dubium non est, dicam quod scriptū aliquid a te sit. Et quod scripseris, et potentialiter scripsiffes. Et quod scribes & scripseras, in exacto futuro tantum.

Suadeo ut scribas, et in potentialli tantum ut scriberes. Et in præterito simili futuro exacto, ut scripseris non autem ut scripsiffes, nec ut scripseris in futuro.

Suadebam ut scribas et scriberes: ut scripseris autē nec in præterito, nec in alterutro futuro, ut scripsiffes uero, potentialiter tantum. Rursus suasi ut scribas, & potentialiter, ut scriberes & scripsiffes, ut scripseris autem, nullo arbitror nec modo nec tempore.

Suaseram ut scribas, & in potentialli, ut scriberes & scripsiffes, non ut scripseris.

Suadebo ut scribas, non autem ut scriberes aut scripsiffes. Et in futuro exacto, ut scripseris. Similis ratio miri & in alijs debet, sed cū acri omnino iudicio.

CONIUNCTIONVM ORDO

ORdo in coniunctionibus uarie spectatur, Sūt enim aliæ quæ præponi sibi aliquam dictionem omnino nolunt, ut quæ Encliticæ dicuntur. Quæ, ue, ne, pro
alt,

an, quoq̄, quidem, autem, uero Reliquæ omnes pri-
 mum ipse locum in sensu suo uendicant. Exceptis his
 Namq; etenim, siquidem, ergo, & igitur, quæ tranla-
 titium situm habent. Rursus aliæ sunt quæ sensum in
 quo habetur præponi alteri sensui naturaliter uolūt
 ueluti Continuatiuæ, ut Si, nisi. Subcontinuatiuæ, ut,
 Quoniam, quum. Et aduersatiuæ potissimum, quum
 eas sequitur, tamen, ut quanquam, quamuis: etsi, licet.
 Præterea, Ne, quum eam, An, uel, Ne sequitur=
 Leguntur tamen Continuatiuæ, Subcontinuatiuæ, &
 Aduersatiuæ subinde secundo loco cum suo sensu, po-
 sitæ, sed est tum inuersus earum ordo, quum priorē lo-
 cū natura postulent, Declarat ita esse, quod ubi secū-
 dū sensum tenent, ilico sunt inferendæ, ne si distinctio
 nis mora intercedat auditor ad ipsarū sensum non sit
 attentus, naturali scilicet earum uī, qua con-
 sequentiam sensibus conferunt,
 omnino uanescente.

FINIS LIBRI V

¶ 5

THOMAE